

Tien vragen aan Mark Brantjes, bestuurslid LNCN

'Zuinig zijn op beursnotering'

Sinds een half jaar zit Mark Brantjes in het bestuur van de Landbouwbeurs Noord- en Centraal Nederland (LNCN). De akkerbouwer en oud-NAV-bestuurder uit Beverwijk zet zich met overtuiging in. „De beursnotering is nog altijd de beste afspiegeling van de markt. Het is een plek waar alle marktpartijen elkaar ontmoeten. Daar moeten we zuinig op zijn.”

Onder de rook van Amsterdam, in de laatste IJpolder die nog een agrarische functie heeft, runt Mark Brantjes (41) een bedrijf met 107 hectare akkerbouw en dertigduizend vleeskuikens. Op de zware klei, van 50 tot maar liefst 85 procent afslibbaar, teelt hij hoofdzakelijk granen, maar ook uien en aardappelen. De aardappelen en zaaiuien teelt hij vrij. Tot voor kort was Brantjes actief binnen de Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV), waar hij verantwoordelijk was voor de portefeuille mineralen. Daarnaast was hij de afgelopen jaren vice-voorzitter. Nu zijn vader een stap terug heeft gedaan op het bedrijf, heeft hij daar geen tijd meer voor. Wel heeft hij een nieuwe taak op zich genomen. Samen met Maas van den Heuvel, Jan Douma, Piet van Liere, Benny Jensma, Theo van 't Hof, Kees van Leeuwen en Jeroen Nijenhuis vormt hij het bestuur van de Landbouwbeurs Noord- en Centraal Nederland (LNCN). Het bestuur is verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de beurs en zorgt ervoor dat de noteringscommissie goed zijn werk kan doen.

1. Wat is je taak binnen het bestuur?

„We hebben geen afgebakende taken, maar je zou kunnen zeggen dat bij mij de nadruk ligt op het aardappelverhaal. Bij de samenstelling van het bestuur wordt een zo goed mogelijke afspiegeling gemaakt van gewassen, regio's en achtergronden van mensen.”

2. Waarom Emmeloord? Ben je als Noord-Hollander niet meer betrokken bij Middenmeer?

„Middenmeer is een echte regionale beurs, en vooral belangrijk voor pootaardappelen en tafelaardappelen. Ik voel me zelf meer betrokken bij de landelijke beurzen in Goes en Emmeloord omdat die zorgen voor de notering van fritesaardappelen. Ook dragen ze bij aan het tot stand komen van de cash settlement-prijs op de aardappeltermijnmarkt.”

3. Wat is je drijfveer? Waarom ben je in het bestuur gegaan?

„Ik wil dat het mogelijk blijft om wekelijks een goede notering vast te stellen. Want de beurs is in mijn

ogen nog altijd de beste afspiegeling van de markt. Ik heb een paar keer aan tafel mogen zitten bij de noteringscommissie. Daar vindt op basis van gedane transacties een goede discussie plaats. Handel, telers en industrie kijken elkaar recht in de ogen en moeten zich allemaal verantwoorden. In België zitten alleen handel en industrie aan tafel, maar hier hebben we als teler een volwaardige positie. Dat is uniek, daar moeten we zuinig op zijn.”

4. Er is veel te doen over een ander instrument dat de markt inzichtelijker moet maken: het Aardappel Prijs Informatiesysteem; API. Vanuit de NAV wordt er behoorlijk kritisch over bericht. De LNCN stelt zich neutraal op. Hoe kijk jij er zelf tegenaan?

„De NAV heeft als ultiem doel: een gelijkwaardige positie van telers in de keten. API is niet meer dan een middel om transacties inzichtelijk te maken. Maar het kan een opstap zijn naar een groter systeem. Ik vind het persoonlijk jammer dat sommige mensen het initiatief halverwege de rit al afschieten. Geef het een kans.”

5. Stel API zou goed werken. Is de beurs dan nog nodig?

„De ervaring leert dat het heel moeilijk is om telers te bewegen om hun inbreng te geven. Ook de handel stelt zich terughoudend op. Maar gesteld dat handel en telers volop zouden meewerken, dan nog heb je niet meer dan een brij aan transacties, met verschillende rassen en aflevermomenten. Het blijft nodig om daar een notering uit te destilleren.”

6. Geef de beurs ook richting aan de markt?

„Nee, dat is niet de bedoeling. Zij werkt op basis van gedane transacties. Maar de beurs peilt wel de stemming. Als fritesfabrikanten zeggen: wij geven tussen de 15 en 20 euro, en telers zeggen: wij krijgen nu tussen de 17 en 22 geboden, dan komt er een discussie op gang.”

7. De hoeveelheid vrije aardappelen is de afgelopen jaren flink geslonken. Kun je als beurs nog

wel een goede notering neerzetten op basis van de 'overtonnen'?

„Met de notering is niks mis. Er is iets mis met markt. Zelfs als er meer vrije aardappelen zouden zijn, dan is dat probleem niet opgelost. Je krijgt daarmee wel iets van de marktwerking terug; het is een goed begin. Maar uiteindelijk zijn er simpelweg te veel aardappelen in Noordwest-Europa.”

8. Krijgen jullie wel genoeg transacties door van telers?

„Daar moeten we aan blijven trekken. Momenteel verloot uienhandelaar Waterman een reis onder de telers die hun transacties melden. Blijkbaar is er een stimulans nodig. Telers zijn wat dat aan gaat gemakzuchtig.”

9. Leeft de beurs te weinig onder de telers?

„Nee, integendeel. We zien ons ledenaantal groeien. Vooral tijdens de themadagen sluiten zich nieuwe telers aan. Die dagen worden goed bezocht. Op dat moment zie je ook duidelijk de sociale functie die de beurs heeft. Net als vroeger, toen mijn opa met zijn zakje graan naar de beurs in Hoofddorp ging. Het is een plek waar je in contact komt met afnemers en handelaren. Daar hebben mensen behoefte aan.”

10. Herkennen telers zich nog wel in de beurs, nu die het hele gebied boven de grote rivieren bestrijkt?

„Je ziet wel dat de manier van werken verandert. Voor het noteren van granen en stro kun je niet verwachten dat een teler uit het Oldambt iedere week naar Emmeloord komt. Dat gaat meer op afstand. Bovendien kunnen we bij de notering nog steeds rekening houden met regionale verschillen. Als blijkt dat er in de Flevopolder een tientje meer wordt betaald voor het stro, dan zetten we dat er gewoon bij. In tijden van weinig handel heb je juist baat bij informatie uit een wat groter gebied. Anders kun je soms niet eens tot een notering komen. Noteren valt of staat met voldoende transacties. Ik blijf het daarom zeggen: geef ze door.” ■